

menyspreu planaven com una llosa damunt del camp durant els llarguíssims hiverns.

De sobte, aquells nou mesos anuals de silenciosa espera van desembarcar en un part inesperat. Les pistes desertes van ser envaïdes per tota mena de sofisticats ginys malèfics i de màquines volàtils especialment dissenyades per a la destrucció. Sobre els camps tranquils i les pacífiques masies, les àguiles mortíferes van obrir una i altra vegada llurs ales metàl·liques. Els mercaders de la guerra van arribar d'arreu del món per comprar i vendre els aparells exterminadors amb el fatídic valor afegit de les morts anunciades. L'aeroport va esdevenir un indecorós mercat mundial d'armes, que *Justícia i Pau* no va dubtar a qualificar com la Fira de la Mort. Grups pacifistes van fer palesa la seva indignació per la frívola ostentació dels morboses artefactes. Però molta gent, caiguda de quatre potes en el parany de la badoqueria, va contemplar aquella exhibició bèl·lica com qui admira una enlluernadora exposició de joguines.

I heus aquí que els organitzadors de la festa van proclamar als quatre vents que s'hi havien trobat bé, i que la cosa s'havia de repetir. I és així com aquest aeroport, desaprofitat vergonyosament per a les finalitats pròpies, serà conegut arreu com el lloc on periòdicament els senyors de la guerra faran i desfaran llurs negocis. I les instal·lacions, que mai no han donat per viure, trobaran una justificació última en la seva contribució al joc brut de la mort.

Albi: notes d'un agermanament

A l'agermanament de Girona amb Albi, hi hem anat centenars de gironins heterogenis: l'Ajuntament quasi en ple, la premsa i la ràdio, les associacions cíviques, els industrials, els guies de turisme, els esportistes, els músics, els cantants, els cuiners, els manaies. Una ambaixada nodrida i representativa, tal com mereixia l'ocasió.

- Albi i Girona tenen moltes coses en comú: un riu, uns ponts, una catedral gòtica d'una sola nau, un claustre romànic, un palau episcopal convertit en museu, un teatre municipal del dinou, un barri vell en procés de rehabilitació, un govern municipal de majoria socialista... Però Albi té, a més, algunes coses que als gironins ens fan caure la cara de vergonya: una àmplia i viva zona comercial de vianants en ple nucli històric, i una vintena d'hotels de totes les categories en una ciutat que no passa dels 55.000 habitants.

- La ciutadania d'Albi ha pres part activa en les cerimònies de l'agermanament. Als cartells, hi ha banderes, cartells i pancartes de benvinguda a Girona. A la zona comercial, dotzenes de botigues han preparat aparadors especials amb al·lusions gironines i catalanes. A les misses del diumenge, els celebrants pregunten per l'èxit del *jumelage*. Tot això no té res a veure amb la rebuda que els albigesos van trobar quan van venir a Girona.

- La commemoració ha tingut de tot: concert de coral i cobla, sardanes, partit de *rugby*, carrera ciclista, conferències, recital de cançons occitanes, ball popular a l'envelat, il·lusionisme, gastronomia... Però el número més sorprenent ha estat la desfilada dels manaies pels carrers d'Albi. Vistos a ple dia i fora de context, els manaies perden bona part del seu misteri. Quan, pels anys cinquanta, els components de la processó de Verges van anar a Madrid per compte d'*Educación y Descanso*, es van jurar a si mateixos que la Dansa de la Mort no es mouria mai més de casa.

- Sense posar-se prèviament d'acord, l'alcalde de Girona i el president de la Cambra de Comerç han coincidit a incloure en llurs respectius discursos paraules de Pierre Vilar. Josep M. Ginès ha recordat, a més, Tomàs Garcès, que ja l'any 1937, premonitòriament, va comparar Albi amb Girona i amb Florència.

Albi i Girona tenen molts punts en comú. Les cases sobre el Tarn recorden, inevitablement, les cases sobre l'Onyar.

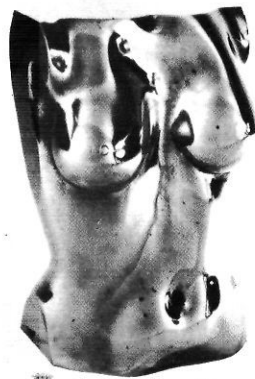
• A la fortalesa del Palau Episcopal, Albi guarda —en condicions força impresentables— el gran tresor de l'obra de Toulouse Lautrec: 208 pintures, 149 pastels i dibuixos, 161 litografies i gravats, 31 cartells. Al pis de dalt, un al costat de l'altre, quadres de Corot, Degas, Valadon, Bonnard, Dufy, Utrillo, Rouault, Matisse, Vlaminck, Marquet... En Paco Torres Monsó s'extasia davant d'una escultura de Maillol.

• En Paco Torres ha estat un dels protagonistes d'aquestes jornades. Al Centre Cultural d'Albi, s'hi ha instal·lat una antologia de la seva obra escultòrica, que comença amb el bust clàssic de la Rosa, de 1946, i acaba amb els volums en fòrmica dels últims anys, com *Black Hole* i *Black Sun*. Quaranta-quatre peces revelen el lent procés de depuració d'una extraordinària trajectòria. En l'esplèndid catàleg, l'alcalde de Girona presenta en Paco Torres com "un escultor universal de Girona" i es lamenta del poc reconeixement que ha obtingut la seva obra més enllà de les fronteres locals. Ara que la selecció és feta i el catàleg a punt, no es podria convertir en itinerant aquesta mostra? Al Centre Cultural d'Albi, els torsos nus i esvelts d'en Torres Monsó brillen, daurats i poderosos, amb una llum incandescent.

ALBI - CENTRE CULTURAL d'ALBI "MANUEL JOSÉ ARCE" - ABRIL 1986

TORRES
MONSO

sculptures - escultures

1986

Ajuntament d'Albi

Josep Tharrats, fabricant de sonets

Cent anys del naixement de Josep Tharrats. Narcís Comadira té escrit que Tharrats "fou un heterodox dins l'ambient noucentista". Enric Jardí acaba de dir que "Tharrats és el típic representant dels homes de la seva generació, que resten enlluernats pels darrers esclats del modernisme, però que opten per la serenor noucentista".

Sigui com sigui, parlar de Tharrats és parlar del pas del Modernisme al Noucentisme, que a Girona troba exemples extraordinàriament il·lustratius: el Masó de la Farinera Teixidor no és el mateix que el de la Casa de la Punxa; el Palol de *Roses* no és el mateix de *Poemes de tarda*; el Monsalvatge de *Terra de gestes i de beutat* no és el mateix de *Proses del viure a Solius*.

L'any 1909, en el cor d'aquest moment d'ebullició, un gironí de 22 anys anomenat Josep Tharrats, que des dels 14 s'ha hagut de fer càrrec de la indústria de mosaics d'una seva tia, guanya la Flor Natural dels Jocs Florals de Girona amb una flamarada modernista tancada en l'estoig noucentista de tres sonets. Tharrats, modernista enamorat de D'Annunzio, és el qui, quan Eugeni d'Ors llegeixi el seu discurs dels Jocs Florals de dos anys després, descobrirà el calc del poeta italià per part del pare del Noucentisme. De fet, Tharrats viu la transició d'un moviment a l'altre amb totes les seves contradiccions. La revista *Cultura*, creada i dirigida per ell l'any 1914, és un resum de l'ideari modernista, tot i el seu títol tan rotundament orsià. I encara, quan l'any 1924 publica el seu primer llibre de sonets, Gabriel Alomar diu en el pròleg que en ell "hi ha una trobada de l'esperit romàntic amb el clàssic".

És el propi Alomar el qui es pregunta si Tharrats és un poeta escultòric. Potser seria més exacte qualificar-lo de poeta arquitectònic. Tharrats sotmet tossudament la seva inspiració a l'esquena racional del sonet i troba alhora, en la pròpia forma del poema, una font d'inspiració sobre el seu contingut. En diverses ocasions confessa aquesta simbiosi:

"Quan en mi esclata el lluminós instant,
i a l'intel·lecte, en tant, la imatge es crea,
no és la idea que em porta el consonant,
ans és el consonant que em duu la idea."

Tharrats va fer un sonet darrera l'altre. Diuen que en feia un cada nit, abans d'adormir-se. En va publicar molts, però en va deixar inèdits més de

Cent anys de Josep
Tharrats: número
commemoriatiu de la
revista editada pel
seu fill.

negre + groc

revista d'art i poes

Retrat de Josep Tharrats

barcelona, primavera 1986

Centenari de Josep Tharrats 1886-1976